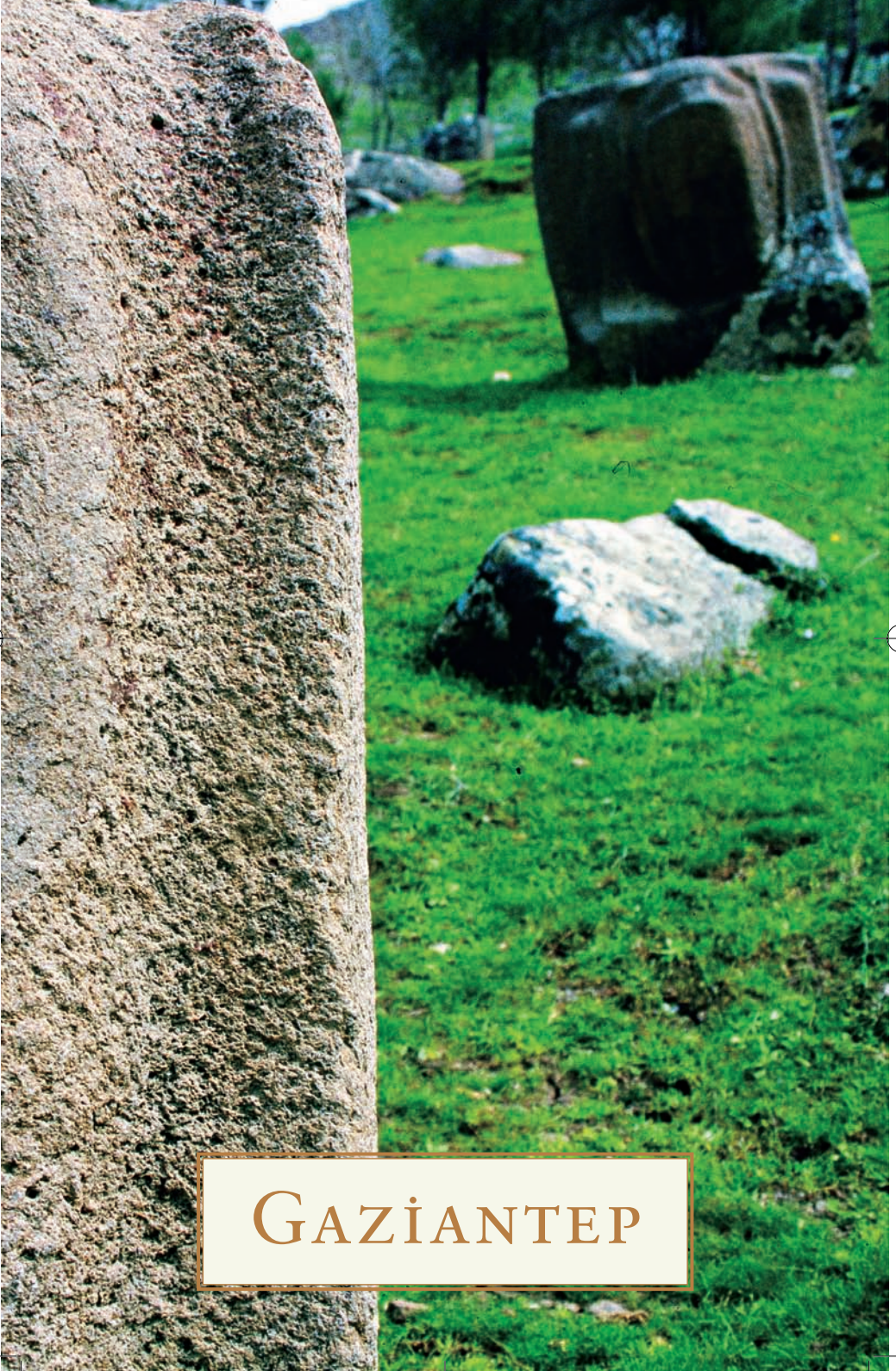

Yesemek Hiit heykel atölyesi

GAZIANTEP

BİR BAKIŞTA GAZIANTEP

Gaziantep, Akdeniz Bölgesi ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin birleştiği noktada yer alır. Anadolu'nun ilk yerleşim merkezlerinden biridir. Güneyden ve Akdeniz'den gelip doğuya, kuzeye ve batıya giden yolların kesiştiği bir bölgede bulunan kent binlerce yıldır insan topluluklarının uğrak ve yerleşme yeri olmuştur. Gaziantep'in kuzeyi ve batısı dağlık, sınırlı bölge ise düz ovalarla kaplıdır. Bölgenin en önemli akarsuyu olan Fırat pek çok küçük akarsu ile birlikte ilin çok yönlü su gereksinimini karşılar. Gaziantep'te ilk yerleşim yeri olan Dülük'te bulunan çakmak taşından yapılan aletler M.Ö. 40.000 yılına kadar tarihlenmektedir. 1516 yılında Osmanlı İmparatorluğunun egemenliği altına giren Gaziantep cumhuriyet ilanına kadar Ayıntap olarak adlandırıldı. I. Dünya Savaşı sonunda bölgeyi işgal eden Fransızlara karşı direnen kente, T.B.M.M. tarafından "Gazilik" unvanı verildi. Bundan sonra "Gaziayntap" olarak anılan kentin adı 1928 yılında Gaziantep olarak değiştirildi. Son yıllarda sanayi ve ticaret alanında önemli atılımlar kaydeden Gaziantep Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en modern ve gelişmiş kenti haline gelmiştir.

SANAYİ VE TİCARET MERKEZİ

Bölgeler arası bir köprü konumunda olan Gaziantep'te ticari yaşam çok canlıdır. İmalat sanayii de gelişmiş olan kent Türkiye'nin ihracatında önemli bir paya sahiptir. Tekstil ve gıda sektörü imalat sanayinin öncüsü durumundadır. Kentte 12 milyon metrekare genişliğinde üç tane organize sanayi bölgesi bulunur. Gaziantep'te büyük sanayi işyeri sayısı Türkiye genelinde yüzde 4, küçük sanayi sayısı ise yüzde 6 oranındadır.

MODERN KENT

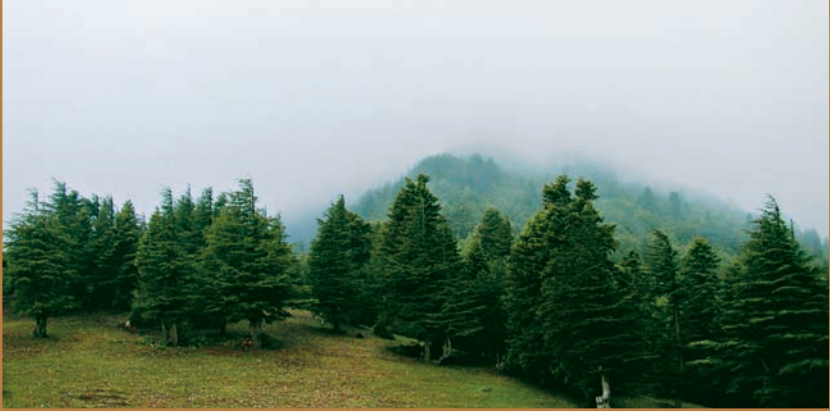
Nüfusu hızlı bir artış gösteren Gaziantep modern bir kent olarak gelişmektedir. Uluslararası havaalanı, demiryolu ve otobana bağlı karayollarıyla gelişkin bir ulaşım ağına sahiptir. Çok sayıda eğitim kurumunun yanında kentte bir de üniversite mevcuttur. Gaziantep'te 11 hastane vardır. Alleben Deresi boyunca 5 km. uzunluğundaki 100. Yıl Atatürk Kültür Parkı kentin geniş yeşil alanını oluşturur.

ZEUGMA

Fırat Nehri'nin kıyısında yer alan Zeugma, Roma İmparatorluğu döneminde çok zenginleşmiş bir antik kenttir. Nizip ilçesinin Belkis Köyü sınırları içerisinde, yaklaşık 20 bin dönümlük bir arazi üzerine kurulmuş olan Belkis/Zeugma, Fırat'ın geçilebilir en sığ yerindedir. Roma İmparatorluğu'na bağlandıktan sonra köprü-geçit yeri anlamına gelen "Zeugma" adını almıştır. Zeugma'daki her birinin özgün öyküsü olan mozaiklerin varlığı 1990 yılında fark edildi. Antik kentten çıkarılan tarihi eserler ve mozaikler Gaziantep Müzesi'nde sergilenmektedir.

DOĞAL YAPISI

Kentin dağlık alanları azdır. Gaziantep-Osmaniye sınırında bulunan Amanos (Nur) Dağları İslahiye Ovası'nı İskenderun Körfezi'nden ayırır. Güneydoğu Toroslar'ın uzantıları ilin stradağlarını oluşturur. Gaziantep Barak, Araban, İslahiye, Yavuzeli ve Oğuzeli ovalarıyla çevrilidir. Bölge üzerinde Akdeniz ve kara iklim özellikleri egemendir. Yazları sıcak ve kurak, kışları ise soğuk ve yağışlı geçer. Kentte yağışlar daha çok kış ve ilkbahar aylarında görülür.

ANTEP FISTIĞI

Besin çeşitliliği bakımından zengin, meyveleri pembe ve salkım şeklinde bir yemiş olan fıstık, Gaziantep ve yöresinde istediği ortamı bulmaktadır.

Kumruoğlu Hanı

HANLAR

Gaziantep'teki tarihi han ve bedestenlerin bir bölümü günümüze gelebilmiştir.

KİMLİK KARTI

İL NÜFUSU:

2000 YILINDA YAPILAN SAYIMA GÖRE 1.285.249 KİŞİ

ŞEHİR MERKEZİ NÜFUSU: 853.513

DENİZ SEVİYESİNDEN YÜKSEKLİĞİ: 850 METRE

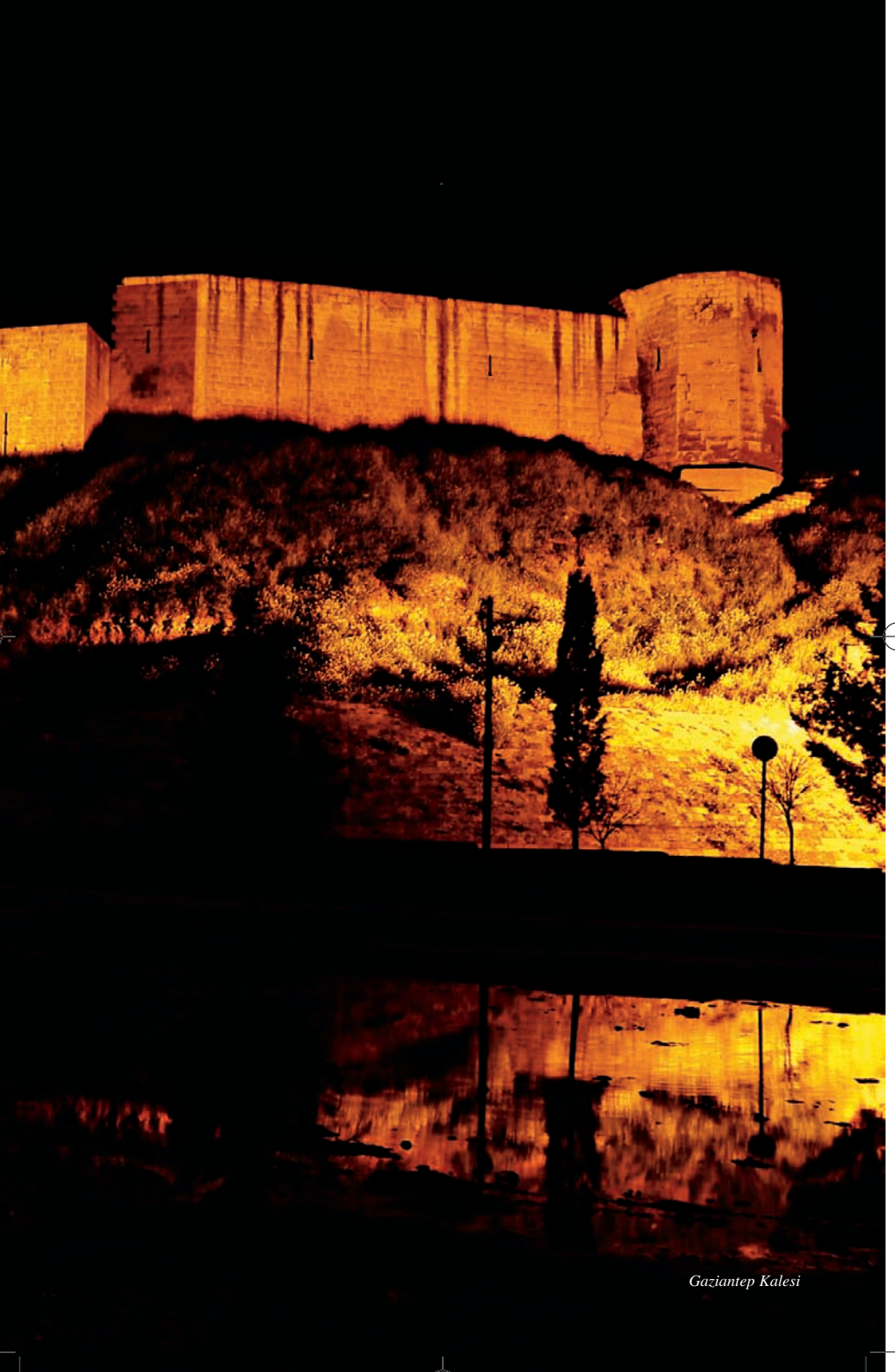
YÜZÖLÇÜMÜ: 6222 KİLOMETREKARE

İLÇE VE KÖY SAYISI: 9 İLÇE, 494 KÖY

KOMŞU İLLER:

DOĞUDA ŞANLIURFA, KUZEYDOĞUDA ADIYAMAN, KUZEBATIDA KAHRAMANMARAŞ, BATIDA OSMANİYE, GÜNEYBATIDA HATAY, GÜNEYDE KİLİS VE SURIYE

Gaziantep Kalesi

ÇAĞLAR BOYUNCA TİCARET MERKEZİ

Gaziantep hem tarihî, hem de coğrafi bakımdan bir kavşak olduğu için ticari bir merkez niteliği kazanmıştır. Kentteki tarihi hanlar, bedestenler ve pasajların yanında son yıllarda açılan büyük ve modern alışveriş merkezleri ticari hayatı canlandırmıştır. Gaziantep lojistik olanaklarıyla Türkiye'nin Ortadoğu'daki komşuları ile olan ticaretinde önemli bir konumdadır.

Anadolu Hanı

HANLAR VE BEDESTENLER

Hanlar menzül ve şehir hanları olmak üzere iki kısma ayrılır. Menziller ulaşım yolları üzerinde inşa edilmiş yapılardır. Şehir hanları ise tamamen ticari amaçlar için yapılmış ve kullanılmış olan hanlardır. Bedestenler, eskiden alışveriş yapılan yerlerdir. İnce ve uzun, üstü kapalı, ticaretin nabzının attığı merkezlerdir. Beş adet olan bedestenlerden günümüzde üç tanesi halen kullanılmaktadır. Zincirli Bedesten, Hüseyin Paşa Bedesteni ve Kemikli Bedesten günümüzde ticari işlevlerini sürdüren bedestenlerdir.

Tuz Hanı

Kemikli Bedesten

TİCARETİN GELİŞİMİ

Önce Dulkadiroğulları Beyliği, ardından da Osmanlı İmparatorluğu zamanında bölgenin askerî açıdan güvenli hale gelmesi, yeni ticaret yollarının açılmasına neden olmuştu. Nüfusun artmasıyla oluşan mal talebi, üretimin dış ticarete yönelmesini sağlamıştı. 17. yüzyılda Evliya Çelebi, kentte 3900 dükkan, iki bedesten olduğunu, uzun çarşı ve Saraçhane'nin üzeri örtümlü dükkanlardan oluşan çarşılar olduğunu anlatır.

Bakırcılar Çarşısı

İKİNCİ İPEK YOLU

Gaziantep, İkinci İpek Yolu üzerinde bulunuyordu.

Antakya'dan başlayan bu yol, Gaziantep'ten geçiyordu. Daha sonra İran'a ve oradan Afganistan'ın Pamir Ovası üzerinden Çin'e varıyordu.

SABUN

Nizip'te yaygın olan sabun üretimi teknolojik gelişmelerle birlikte aynı zamanda Gaziantep'e kaymıştır. Kentte sabun üretimi yapan imalathaneler yaygındır. Buralarda kimyasal ve sentetik madde içermeyen, saf zeytinyağlı yeşil sabunlar markalı olarak üretilmektedir.

Alışveriş

Bakır işlemler, sedef kakmalı eşyalar, altın ve gümüş takılar, yemeni, el işlemleri Gaziantep'ten alınabilecek özgün eşyalardır. Gaziantep baklavası, Antep fıstığı, tatlı sucuk ve pestil, kırmızıbiber ve baharatlar yöreye özgü yiyeceklerdir. Mütercim Asım, Gaziler, Suburcu, Karagöz, Gazi Muhtarpaşa Bulvarı ve Şihcan caddeleri; Belediye Pasajı, Büyük Pasaj, Söylemez Pasajı, Halep Pasajı, Suriye Pasajı, Kurtuluş Pasajları ve yeni açılan modern alışveriş merkezleri alışveriş yapılabilecek yerlerdir.

ANTEP FISTIĞI

Antep fıstığı lezzetli ve besin değeri oldukça zengin bir yemistir. Fıstık ağacının meyveleri salkımlar şeklinde ve pembe renklidir. Fıstığın geniş bir tüketim alanı vardır. Çerez olarak yenildiği gibi tatlılarda ve tuzlu yemeklerde de kullanılır. Fıstık, yazları uzun, sıcak ve kurak, kışları nispeten soğuk olan bölgelerde yetişir. Gaziantep ve yöresinde istediği ortamı bulur. Antep fıstığı ağacı bir yıl ürün verdiğinde ertesi yıl daha az ürün verir ya da hiç vermez. Fıstık ağacının tepesi basık ve yuvarlak, boyu 6 metre kadardır.

NASIL YETİŞİR?

Antep fıstığı ağacının fidesi 7- 8 yaşına geldiğinde aşılır, 10 - 12 yaşına geldiğinde ürün vermeye başlar. Ömrü yaklaşık 150 yıldır. Verimsiz karaç topraklarda da yetişebilir. Budanması ve bakımı zor değildir. İlk budama yapıldıktan sonra her yıl budanması

gerekmez; ancak ölü dallar alınıp ağaç biçimlendirilir. Nisan ayında çiçek açan ağacın meyvesi ağustos-eylül aylarında toplanır. Adına cumba (comma) denilen salkımlar halinde bulunan fıstık, ağaç silkelenerek toplanır. Daha sonra cumbalar dala tutundukları kök bölgesinden kırılır.

BOZ FISTIK

Fıstığın tam olgunlaşmadan önceki evresine boz fıstık denir. Dış kabuğu açık sarı renkte olduğu için bu adı alır. Fıstığın içi tam dolgun değildir. Kokusu özel, tadı olgun fıstık içinden farklıdır. Antep baklavası boz fıstık içinden yapılır ve kendine özgü lezzetini buradan alır.

AĞAÇTA TAZE BOZ FISTIK

CUMBASI
Cumba üzerinde pembe renkli olanlar olgun fıstık, sarı renkli olanlar ise boz fıstıktır.

Tomurcuk

Çiçek

Genç meyve

MENENGİÇ

Antep fıstığının yabansisine "menengiç" adı verilir. Menengiç ağaçları aşılanarak Antep fıstığı ağacı elde edilir. Menengicin mercimek büyüklüğünde meyveleri olur. Bu meyveler kavrulup daha sonra öğütülür. Suda kaynatılarak kahve gibi içilir. Yörede bu içeceğe "menengiç kahvesi" adı verilir. Menengicin hemoroidi iyileştirici, nefes açıcı ve öksürük giderici özelliği de vardır.

ANTEP EVLERİ

Gaziantep'in eski evleri kendilerine özgü bir mimariye sahiptir. Bu geleneksel evler havara veya keymih adı verilen yumuşak kalkerli taşlardan inşa edilirdi. Kentin eski semtlerinde mevcut olan bu evler genelde bir ya da iki katlıdır; üç katlı olanlara da rastlanır. Kalın duvarlıdırlar. Zemin katların altında kayaların içine oyulmuş mahzenler bulunur.

Mahzenlerde pekmez ve zeytinyağı gibi yiyecekleri depolamak için özel bölümler vardır. Büyük dış kapıdan eve girildiğinde ilk olarak "hayat" denilen geniş bahçeli alan görülür. Hayatın değişik yerlerinde farklı amaçlar için kullanılan odalar yer alır. Evlerin pencereleri sokak yerine avluya açılır. Pencerelerin üzerinde "kuş taçası" denilen küçük pencereler bulunur. Evin havalandırılmasında kullanılan bu pencereler odaların aydınlatılmasında da etkilidir. Bu tür özelliklere sahip geleneksel Antep evleri bugün şehir merkezinde, Eyüboğlu, Türktepe, Tepebaşı, Bostancı ve Kozluca mahalleleri ile Şehreküstü semti ve Kale civarında bulunmaktadır.

OCAKLIK

Eski Antep evlerinde ekmeğin ocaklıkta hazırlanırdı. Ocaklar avlu içinde, sabah güneşinin ilk ışıklarını alacak bir konumda bulunurdu. Her sabah ocaklıkta hamur yoğrulur ve ekmeğin pişirilirdi. Böylece ev halkı günlük taze ekmeğin yemiş olurdu.

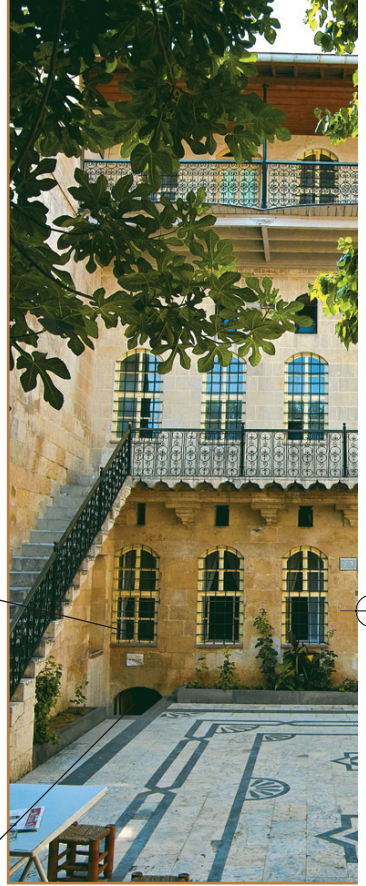

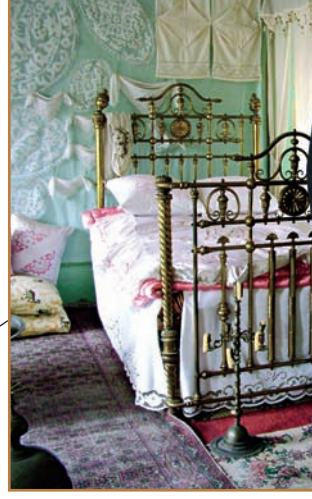
MAHZEN

(BODRUM

KAT)

Mahzenler evin altına oyularak yapıldı. Güneş almayan ve binanın altında olan bu bölümler yiyecekleri yazın sıcaklıktan da korurdu.

GELİN ODASI

Gelin odası sofanın yanında bulunur. Kız evinden getirilen yorgan, döşek ve yastıklar bu odaya yerleştirilirdi. Ayrıca yöreye ait çeyizler de gelin odasında sergilenirdi.

Hasan Süzer
Etnoğrafya
Müzesi

ÇEŞME

Genellikle sofada yer alan çeşmeler ince taş işçiliği ürünü olurlar; üzerleri boyalı süslemelerle bezelidir. Yazın sıcak günlerinde sofaya çıkan ev halkı avlunun serinletici ortamından da yararlanırdı.

HAYAT

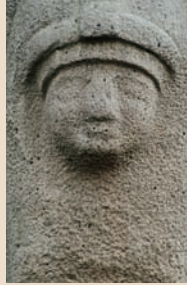
*(AVLU)
Evin dışarıya açılan geniş bölümüdür. Avlunun çevresine yerleştirilmiş odaların pencereleri de bu açık alana bakar. Avlu ya da hayatların kenarları çiçek ve ağaçlarla bezelidir. Bazı evlerin avlularının ortasına küçük havuzlar da yapılırdı.*

Dülik

GAZIANTEP'İN TARİHİ

Gaziantep, Anadolu'nun ilk yerleşim alanlarından biridir ve uygarlıkların doğduğu Mezopotamya ile Akdeniz arasındadır. Sakçagözü, Zincirli, Karkamış, Yesemek, Dülük, Zeugma (Belkıs) gibi yerleşim yerleri bölgenin kültürel ve siyasi yapısının tarihöncesi çağlardaki gelişimine tanıklık eder. Bölgede hakimiyet kuran ilk krallık, merkezi Halep'teki Halpa Krallığı'dır. Büyük İskender'in ölümünden sonra bölgenin tamamı gibi Gaziantep ve çevresi de Selevkos Krallığı'na dahil oldu. Ardından Kommagene topraklarına katılan bölge, uzun bir süre Roma İmparatorluğu'na bağlı olarak varlığını sürdürdü. Bizans egemenliği sırasında

Hıristiyanlık yayıldı. Hz. Ömer'in halifeliği döneminde İslam ordularının bölgeyi ele geçirmesiyle halk Müslümanlığı kabul etti. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Selçuklular'a bağlı bir Türk Devleti kuruldu. Moğol istilasında yıkılan kente Dulkadiroğulları ve Memluklar yerleşti. Mercidabık Meydan Savaşı'nın ardından Osmanlı İmparatorluğu'nun yönetimine giren kent, bu dönemde üretim, ticaret ve el sanatlarında ilerledi. I. Dünya Savaşı sonunda İngiliz ve Fransız işgaline uğradı. Antep 11 ay boyunca işgale direndi ve gazilık unvanı aldı. İpek Yolu üzerinde bulunan Gaziantep'in günümüze ulaşabilen en çarpıcı tarihi eserleri Hitit, Roma ve Osmanlı dönemlerine aittir.

TARİHÖNCESİ ÇAĞLAR

Gaziantep ve çevresi verimli toprakları, hammadde kaynakları ve Akdeniz ile Mezopotamya arasındaki konumu sayesinde her dönem önemini korudu. Bu nedenle Taş Çağı'ndan günümüze kadar kesintisiz olarak yerleşim gördü. Yapılan araştırmalarda tarihöncesi çağlara ait yaklaşık 120 farklı arkeolojik yerleşim yeri tespit edilmiştir.

Tilbeşar Kalesi'nin kalıntıları

GAZİANTEP MÜZESİ

Gaziantep Müzesi bölgenin 7000 yıl öncesine dayanan kültürel gelişimini izleme olanağı sağlayan tarihöncesi çağlara ait zengin bir koleksiyona sahiptir.

Pişmiş toprak kap, M.Ö. 3. bin yıl başı

TILBAŞAR KALE VE HÖYÜĞÜ

Oğuzeli'nin Gündoğan (Tilbeşar) Köyü'nde

Höyüğün tarihi günümüzden 7000 yıl önceye kadar dayanır.

Asurlular döneminde Apparazu adında bir şehirdi. Roma döneminde höyüğün etrafında genişleyen şehir Abalara adını aldı. Ortaçağ'da bu şehirle birlikte höyüğün üzerine yapılan kale de kullanıldı.

GEDİKLİ / KARAHÖYÜK

İslahiye'nin 23-24 km kuzeydoğusunda, Gedikli Köyü'nde

Anadolu'daki en eski yakma mezarlar burada yer alır. M.Ö. 22-21. yüzyıla tarihlenen ilgi çekici bir mezarlık alanını barındırır. Tunç Çağı'na tarihlenen yapı katlarında, Kuzey Suriye, Mezopotamya, Çukurova ve Batı Anadolu ile ilişkilerin kanıtı olan çanak çömlek bulunmuştur.

COBA HÖYÜK / SAKÇAGÖZÜ

Sakçagözü'ne 3 km. mesafede Hasar ve Kurtoba köylerinin arasında

Coba Höyük'ün olduğu İslahiye Ovası, günümüzdeki göçebe aşiretlerin göç yolları üzerindeki konaklama alanlarından biridir. Bu durum özellikle tarım ve hayvanların sürüye alınması açısından M.Ö. 6. bin yılın çiftçilerine uygun şartlar sunduğunun bir kanıtıdır. Bölgenin 7000 yıl önceye dayanan kültürel gelişimini izlemek açısından önemli bir yerleşimdir. Coba Höyük, ilk kez burada bulunduğu için Coba kasesi adı verilen kap biçimleri ile ünlüdür. Ayrıca Hitit dönemi kabartmalı taş blokları da ilgi çekicidir.

TILMEN HÖYÜK

İslahiye'nin 10 km. doğusunda, Yeliburun Köyü'nün 2 km. batısında Halpa Krallığı'nın merkezi olduğu tahmin edilen höyüğün yüksekliği 21 metre, boyutları 220x150 metredir. Kazılar sonucunda yaklaşık 7000 yıllık bir insan yerleşiminin izleri bulunmuştur. Kerpiç ve taş duvarlı yapı kalıntıları, yuvarlak planlı depolar, mezarlar ve çok sayıda boyalı çanak çömlek parçası vardır. Daha sonra Demir Çağı ve Roma-Bizans Dönemi ile İslami Dönem'de kullanılmıştır. Burada surlar, kent giriş kapıları, saray ve büyük boyutlarda taşlardan örülmüş duvar kalıntılarının bulunması, Tilmen'in Halpa Krallığı'nın yönetim merkezi olduğu şeklinde yorumlanır.

Dülük

Dülük köyü ve çevresi insanlık tarihinin belli başlı bütün evrelerinin izlerini taşıyan bir açık hava müzesi gibidir.

GEÇ HITİT DÖNEMİ

Akdeniz ile Mezopotamya arasındaki Kuzey Suriye yol şebekesinin merkezinde olması sebebiyle M.Ö. 2. bin yılın ortalarından itibaren Hititler'in gözü devamlı Gaziantep bölgesinin üzerinde olmuş, bu yüzden Asur ve Babil ile çekişmeler yaşanmıştı. Hitit İmparatorluğu döneminde bölge çok önemli bir konuma gelmiş, Geç Hitit Dönemi'nde ise önemli krallıkların yurdu olmuştu. Heykelleri tüm krallığa yayılan Yesemek, ana tanrıçası Kubaba ile tüm Anadolu'yu ve sonrasında Yunan-Roma medeniyetlerini etkileyen Karkamış ve Zincirli Höyük bu dönemde bölgenin önemli merkezleri olmuştu.

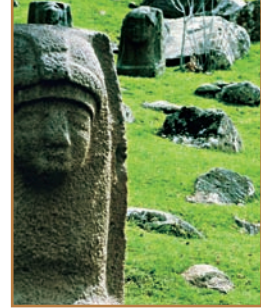
YESEMİK HEYKEL ATÖLYESİ

İslahiye'nin 23 kilometre güneydoğusunda, Yesemek Köyü yakınında

Yesemek, Hititler zamanında imparatorluğun önemli kent ve kalelerine heykel ve kabartma

gönderilen bir merkezdi. Heykel atölyesi, I. Şuppiluliuma döneminde üretime başladı, Asur egemenliğine geçtikten sonra terk edildi. Atölyede çalışanlar bölgenin yerli halkı olan Hurrilerdi. Taş ocağından getirilen bazalt bloklar taslak halinde işleniyordu. Detayları ise gönderildiği yerde

yapılıyordu. Böylece nakliye sırasında oluşabilecek hasarlara karşı önlem alınmıştı. Burada üretildikten sonra işçiliği tamamlanarak yerine yerleştirilen heykellerden tek bir tanesi Zincirli'de ele geçmiştir. Taş ocağının nasıl işletildiği, çalışmalarda hangi teknik ve malzemenin kullanıldığı tüm bu evrelere ait heykel taslaklarıyla bugün yerinde izlenebilir. Açık hava müzesi olarak düzenlenen alanda 300'ün üstünde heykel taslağı vardır.

DiĞER MERKEZLER

ZİNCİRLİ HÖYÜK

İslahiye'nin Fevzipaşa Nahiyesi'nde

Zincirli Höyük, Geç Hitit Dönemi krallık merkezlerinden biridir. Yazılı belgelerde krallığın adı Sam'al veya Ya'idi olarak geçer. Luvi, Sami, Hurri ve Fenike kökenli karışık bir nüfusa sahip olan krallığın yönetici sınıfı Arami kökenliydi.

Kazılarda surlar, kapılar ve çok katlı bir saray kalıntısı bulunmuştur. Buradaki kabartmalı bloklar Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde sergilenmektedir.

KARKAMIŞ

Karkamış ilçesinin merkezinde, Fırat nehri ile Türkiye-Suriye sınırının kesiştiği yerde
Karkamış antik kenti, Cilalı Taş Çağı'ndan Geç Hitit Dönemi'nin sonuna kadar yaklaşık 8000 yıl boyunca kesintisiz yerleşim

görmüştür. Karkamış Krallığı, Geç Hitit krallıklarının en güçlüsü olarak bilinir. Kazılar sonucunda dış kent, iç kent ve kale şeklinde dikdörtgen bir alanda yayılan planı ortaya çıkarılmıştır. Fırat Nehri'ne bakan doğu kesiminde kabartmalı bloklarla süslü bir geçit alanı ve dini yapılar bulunmuştur. Bunlar Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde sergilenmektedir. Suriye sınırında mayınlı askeri sahada bulunan Karkamış harabeleri ziyarete kapalıdır.

ASLAN HEYKELLERİ

Kükreer vaziyetteki aslan heykellerinin kenti koruyucu ve düşmanları korkutucu güçleri olduğuna inanılıyordu.

SFENKSLER

Genellikle insan başlı, aslan gövdeli olarak tasvir edilen karışık yaratık şeklinde tanımlanır. Zihinsel ve fiziksel gücün simgesel bir bileşimidir.

DAĞ TANRISI KABARTMALARI

Dağ tanrıları, Hurri-Mitanni kökenli tanrılar olarak Hitit tanrılar ailesine kabul edilmiştir. Yesemek'teki örneklerin Amanos Dağları'nı simgelediği düşünülmür.

SAVAŞ SAHNESİ KABARTMASI

İki atın çektiği iki tekerlekli bir savaş arabası ile atın altında yere düşmüş bir düşman askeri gösterilmiştir. Bu sahne Geç Hitit Dönemi'nde çok kullanılmış ve birçok yerde tekrar edilmiştir.

Hititlerin baş tanrısı Teşup (solda)

ROMA DÖNEMİ

Romalılar M.Ö. 64 yılında Anadolu'nun güneydoğu kesimlerine hakim olmuştur. Bu dönemde Fırat Nehri'nin doğal bir sınır olarak kullanılması Gaziantep bölgesinin de önemini artırmış ve Fırat boylarına doğudan gelecek tehlikeleri önlemek üzere buraya lejyonlar yerleştirilmiştir. Bölgenin hemen her yerinde bu döneme ait kalıntılara rastlamak mümkündür. Şimdilik en kapsamlı bilgiyi Zeugma ve Doliche (Dülük) antik kentleri vermektedir. Roma ülkesi M.S. 395'ten itibaren Bizans İmparatorluğu içinde kalmıştır. Dinsel temellere dayanan ve Roma mirasının üzerine oturan Bizans döneminden günümüze özgün denebilecek görsel anıtsal kalıntı gelmemiştir.

BELKIS / ZEUGMA ANTİK KENTİ

Nizip ilçesinin 10 kilometre doğusunda

M.Ö. 300 yılında Selevkos hükümdarı I. Selevkos Nikator

tarafından kurulmuştur. Roma egemenliği altındayken Latin kültürünü yoğun yaşayan kent, köprü/geçit yeri anlamına gelen Zeugma adını almıştır. Roma İmparatorluğu'nun en doğu sınırındaki merkezlerden biri olan Zeugma stratejik bir öneme sahipti. Bu nedenle, bir karakol niteliği olan kente 6000 askerden oluşan IV. Scythica Lejyonu yerleştirilmişti. Hem ticaret yolları üzerinde bulunması, hem de lejyonerlerin ekonomiyeye katkısı nedeniyle kent kısa sürede zenginleşti. 1. ve 2. yüzyıllarda çevrenin güvenli ve devletin güçlü olması yüzünden Zeugma da en parlak günlerini yaşadı. 2. yüzyılda şehrin nüfusunun 100.000'e yaklaştığı tahmin edilir. Zeugma'nın bu zengin ve görkemli hayatına 256 yılında Sasaniler tarafından büyük darbe vuruldu, şehir yakılıp yıkılarak yağmalandı. Bundan sonra şehir giderek tenhalaştı ve 1048 yılındaki son kilise kaydından itibaren haber alınamaz oldu.

ZEUGMA VİLLALARI

Fırat manzaralı yamaçlarda şehrin elit tabakasına mensup zengin ve önemli kişilerin evleri vardı. Mekanların tabanları çok renkli taşlardan oluşan ve mitolojik konular içeren mozaiklerle döşenmişti. Odaların duvarlarında çok renkli boyalarla yapılmış insan figürleri ve bitki motifleriyle süslü freskolar vardı. Villalarda odalar, sıcak iklimden

dolayı sütunlu iç avlulara açıktı. Buralar aynı zamanda yağmur suyunu toplayıp sarnıçlara akıtmak için de kullanılıyordu. Villaların çoğu iki, hatta yamaçların eğiminden dolayı üç katlıydı. Alt katlar genellikle mutfak ve depo olarak kullanılıyordu. Odaların tamamen Roma gelenekleri tarzında mobilyalarla döşendiği, mermer veya bronz heykellerle süslenildiği anlaşılmaktadır.

ZEUGMA MOZAIKLERİ

Yaklaşık olarak 2. ve 3. yüzyıl Roma şehir yaşantısına dair bilgi veren mozaik zeminler ve duvar freskleri yetenekli ustaların elinden çıkmıştır. Mozaikler renkli nehir taşları kullanılarak yapılıyordu. Beyaz, siyah, kahverengi, yeşil, mavi, gri, kırmızı, sarı, turuncu ve pembe renklerden oluşan 10 adet renk ve açıktan koyuya doğru çok sayıda renk tonu, ışık ve gölgeyle bütünleştirilerek kullanılıyordu. Doğada bulunamayanlar cam atölyelerinden sağlanıyordu.

ÇİNGENE KIZI

(MENAD)

Başlığı ve alınının kısa olması sebebiyle ilk bulunduğu Çingene Kızı olarak adlandırılmıştır. Daha sonra Büyük İskender veya toprak ana

Gaia olabileceği düşünülmüştür. Ama sonra başının yanındaki asma filizleri nedeniyle Dionysos'un müridesi Menad olduğu anlaşılmıştır. 2-3. yüzyılda yapılmış olan bu mozaik Zeugma'nın simgesi olmuştur. Gözleri 360 derece etrafına bakmaktadır.

POSEİDON'UN ALAYI MOZAIĞI

Denizler tanrısı Poseidon'un betimlendiği mozaik, bir havuz tabanına aittir. Poseidon sağ elinde üç dişli zıpkın tutar. At gövdeli, balık kuyruklu bir çift

yaratmış çektiği arabasının altında omuzlarına iki adet ırmak canavarı dolanmış nehirlerin baş tanrısı Okheneos ve eşi Tethis'in büstü vardır. Çok zengin konulu bu mozaik, kenarlarını süsleyen bordürler açısından da ilgi çekicidir.

MARS HEYKELİ

M.S. 2. yüzyıla tarihlenen Savaş Tanrısı Mars'ın (Ares) bronzdan yapılmış çıplak heykeli ayakta durur vaziyettedir. Dirseğinden bükerek yukarı kaldırdığı sağ eli, bir mızrak tutar gibi işlenmiştir. Sol elinde kıvrık dallı çiçek tutar. Dünyada bilinen savaş ve bereketi simgeleyen tek Mars heykeldir. Miğferli heykelin ortadan ayrılan kıvrık bukleler halindeki kabarık gür saçları alın ve yüzünü çevreleyip enseye yapıştır. Yüzüne öfke ve kızgınlık hakimdir. Göz bebeği gümüş ve altından yapılmıştır.

DIONYSOS-TELETE-SKYRTOS

Dionysos ile Skyrtos ve Telete 2-3. yüzyıla tarihlenen bu mozaikte ayakta yan yana resmedilmiştir. Figürlerin başının üstünde Grekçe harflerle adları yazılıdır.

Eski mozaikler ortaya çıkarılıyor.

MOZAİK YAPIMI

Mozaik ustalarının elindeki mozaik katalog kitabı incelenerek bir konu seçilirdi. Konunun bez üzerine resmi çizilir, çekiçle kırılarak hazırlanan mozaik tesseraları tek tek yapıştırılır ve tuval üzerindeki çizim taşla dönüştürülürdü. Daha sonra

üzeri yumurta akı katkılı süzülmuş kireçle sıvanır araları doldurulurdu. Ismarlanan yere tahta üstünde taşınır ve tabanda hazırlanan bir dolgu tabakasının üzerine serilirdi. Harç kuruduktan sonra ise bez sıcak suyla kaldırılarak mozaik tamamlanırdı.

Mozaik Eğitim Merkezi

Zeugma civarında Roma Dönemi'nde etkin olan mozaik atölyesinin geleneğini sürdürmek üzere Gaziantep'te Gaziantep Ticaret Odası tarafından Gaziantep, Halfeti, Rumkale ve Zeugma'da Turizm Potansiyelinin Artırılması Projesi kapsamında Avrupa Komisyonu ve GAP İdaresi işbirliğinde bir Mozaik Eğitim Merkezi kurulmuştur. Merkez hem uzmanlık eğitimi alan öğrencilere, hem de hobi olarak mozaiklerle ilgilenmeyi arzu eden herkese açıktır.

İSLAM VE OSMANLI DÖNEMİ

Gaziantep ve çevresindeki Bizans hakimiyeti Hz. Ömer'in halifeliği döneminde İslam ordularının bölgeyi ele geçirmesiyle sona erdi. 639 yılında yöre halkı Müslümanlığı kabul etti. 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra da bölgede Selçuklu İmparatorluğu'na bağlı bir Türk devleti kuruldu. 1270 yılında Moğol istilası ile yıkılan kent, daha sonra Dulkadiroğulları ve Memluklar'ın eline geçti. 1516 yılında Yavuz Sultan Selim tarafından Memluklar'a karşı yapılan Mercidabak Meydan Savaşı'ndan sonra tüm bölge Osmanlı İmparatorluğu'nun yönetimine girdi. Osmanlı döneminde çok sayıda cami, medrese, han ve hamam yapıldı. Kervan yollarının kavşak noktasında yer alan kent kısa sürede gelişti ve büyüdü. Kuzey Suriye başlangıcındaki önemli konumu dolayısıyla bu dönemde Gaziantep'te bazı Batılı devletlerin konsoloslukları açıldı ve yabancı üniversitelerin fakülteleri kuruldu.

BOYACI CAMİİ

Şahinbey, Hamdi Kutlar Caddesi ve Kutlar Sokağı'nın keşişme noktası

1211 tarihinde Kadı Kemalettin tarafından yaptırıldığı sanılmaktadır. Gaziantep'in en büyük camilerinden biridir.

Minberi üzerindeki oyma kitabede 1357'de Memluklar döneminde bitirildiği yazar. Dikdörtgen planlı, mihraba paralel iki neflidir. Caminin özelliklerinden birisi de minberin alttan kızaklı olması ve duvarda özel olarak yapılan bölmesine girip çıkılabilesidir.

Ahşap minber on iki kollu yıldızlar, palmeter, rozetler ve geometrik motiflerle bezelidir. Gaziantep'teki ahşap minberlerin en eski örneklerinden biri olması nedeniyle de önem taşımaktadır. İçi mermer ve çinilerle bezeli caminin tek şerefeli minaresi taştan, çokgen gövdelidir.

ŞİRVANİ (ŞİRVANİ MEHMET EFENDİ) CAMİİ

Gaziantep Kalesi'nin batısı, Seferpaşa Mahallesi

Minaresi iki şerefeli olduğundan halk arasında "İki Şerefeli Camii" olarak bilinir. Şirvani Mehmet Efendi tarafından yaptırılmıştır. 1677'den önce inşa edilmiş olduğuna dair belgeler vardır ve malzeme özellikleri de bunu destekler. Boyacı Camii'nde olduğu gibi minberin alttan kızaklı olması ve duvarda yapılan özel bölümüne girip çıkabilmesi dikkat çekicidir.

KURTULUŞ CAMİİ

Şahinbey, Tepebaşı Mahallesi

Yapı, 1892 yılında kilise olarak inşa edilmiştir. Kilise ve hapishane olarak kullanıldıktan sonra camiye çevrilmiştir. Kilsenin çan kulesi minare olarak düzenlenmiş, diğer köşesine de bir minare eklenmiştir. Özgün mimari özelliklerini koruyan eser, Gaziantep'in en büyük camilerinden biridir.

KURTULUŞ SAVAŞI VE GAZİANTEP

Antep, Osmanlı Dönemi'nde Halep'e bağlı bir sancaktı. I. Dünya Savaşı'nın sonunda Osmanlılar'ın yenik sayılmasıyla 15 Ocak 1919'da İngilizler, ardından 29 Ekim 1919'da Fransızlar tarafından işgal edildi. Antep halkı, Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti öncülüğünde 1 Nisan 1920 ve 8 Şubat 1921 tarihleri arasında, 11 ay boyunca bu işgale direndi. İşgal sırasında 6317 kişi şehit oldu. 20 Ekim 1921'de yapılan Ankara Antlaşması sonucu Fransızlar 25 Aralık 1921 tarihinde şehri boşalttı. TBMM'de alınan bir kararla 6 Şubat 1921'de Antep'e Gazilik unvanı verildi. Atatürk "Türküm diyen her şehir, her kasaba ve en küçük Türk köyü, Gaziantep'lıleri kahramanlık misali olarak alabilirler" sözleriyle Antep halkını övmüştür.

Cumhuriyet Meydanı ve Atatürk Anıtı

ŞEHİTLER ABİDESİ

Atatürk Bulvarı üzerinde

1920-1921 yıllarında Gaziantep'te kurtuluş için mücadele veren 6317 şehit adına, Kurtuluş Savaşı'nda Çınarlı (Arıburnu) Cephesi olarak geçen Çınarlı Camii'nin üstüne bir anıt yapılmıştır. Gaziantep savunmasının önemli cephelerinden olan Çınarlı'daki bu anıta 25 Aralık 1935 tarihinde törenle şehit askerlerin kemikleri getirilmiş ve anıtın altına konmuştur.

Günümüzde, Şehitler Abidesi'nin mezarlık kısmı restore ettirilmiş ve duvarlarına Kurtuluş Savaşı'nı anlatan resimler koyulup, yazılar yazılarak ziyarete açılmıştır.

ESKİ ANTEP'TEN GÖRÜNTÜLER

Alleben Deresi

Antep Kalesi etekleri

Şehrin genel görünümü

Antep halkı 11 ay boyunca işgale direndi.

ATATÜRK'ÜN GAZİANTEP'İ ZİYARETİ

26-27 Ocak 1933 tarihlerinde şehri ziyaret eden Atatürk, nüfus kaydını burada yaptırmış ve Antepîlerin mücadelesini bir defa daha takdir etmiştir.

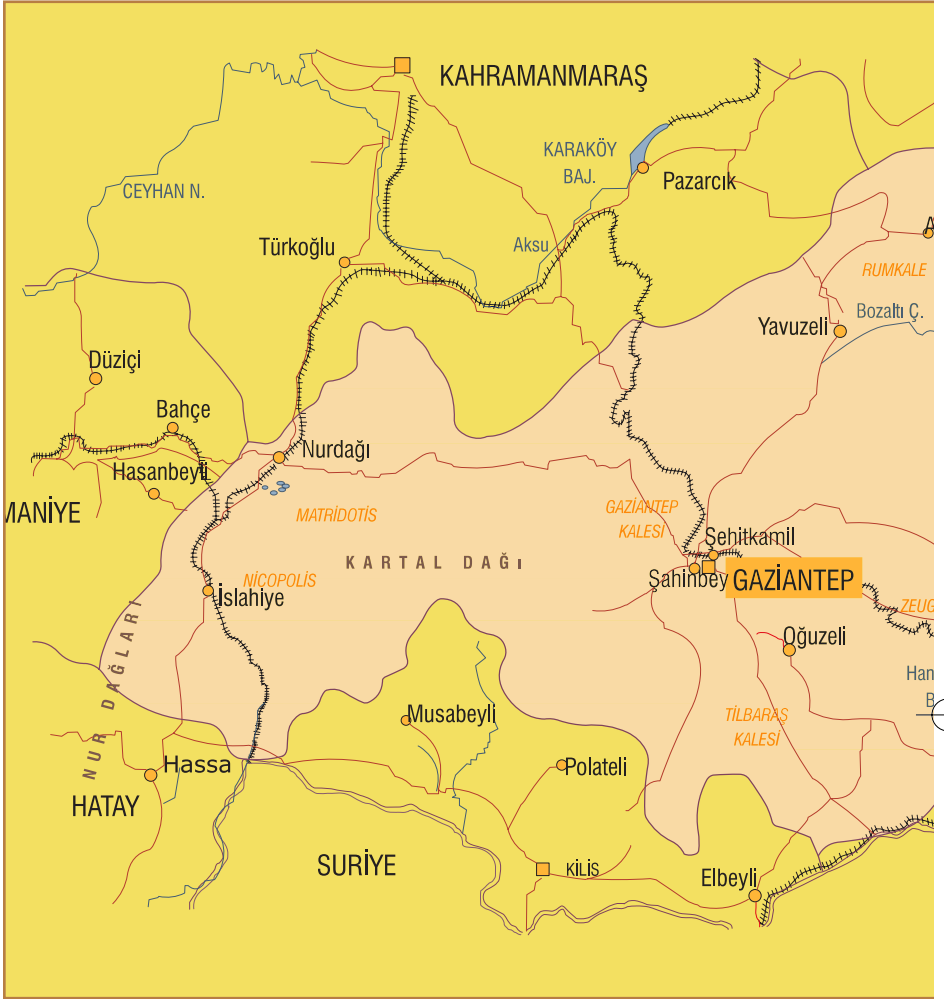
ŞAHİN BEY ANITI

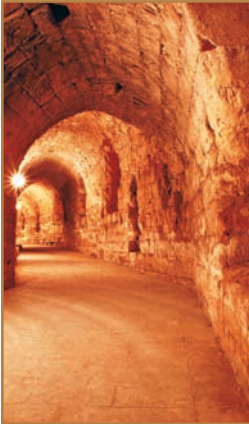
Gaziantep Şahinbey ilçesi

Anıt, dört köşe bir kaide üzerinde, dört köşeli bir sütun halindedir. Bu sütunun üzerinde "Gaziantep savunmasının gerçek kahramanı Şahin Bey burada şehit olmuştur. Aziz şehidin ruhuna Fatıha 20 Mart 1920" yazılıdır.

ŞAHİN BEY (1877-1920)

Gaziantep savunmasında ön saflarda çarpışmış ve şehit düşmüştür. Antepli bir askerdir. Asıl adı Mehmet Sait'tir; kendisine halk tarafından Şahin Bey adı verilmiştir. Yemen cephesine er olarak katılan Mehmet Sait, orada gösterdiği başarı ve kahramanlık üzerine başçavuş oldu. Trablusgarp, Balkanlar ve Çanakkale'de çarpıştı. 1917'de Sina cephesinde teğmen oldu. Buradaki şiddetli bir çatışmada esir düştü. 1919'daki ateşkesine kadar Mısır'da İngiliz esir kampında kaldı. Antep'in işgali üzerine Kuvay-i Milliye'ye katıldı. Kendisine verilen Kilis-Antep yolunun kontrol altında tutulması görevi sırasında şehit düştü. Adına birçok türkii ve şiir yazıldı; Şahinbey ilçesindeki lise Şehit Şahin adını taşımaktadır.

Müzeler

- 1 GAZİANTEP MÜZESİ
- 2 HASAN SÜZER ETNOĞRAFYA MÜZESİ

Camiler

- 3 ÖMERİYE CAMİİ
- 4 ŞEYH FETULLAH (ŞİH) CAMİİ
- 5 NURİ MEHMET PAŞA CAMİİ
- 6 AHMET ÇELEBİ CAMİİ
- 7 TAHTANI (TAHTALI) CAMİİ
- 8 TEKKE (TEKKE MEVLEVİHANE) CAMİİ
- 9 ALAÜDDEVLE (ALİ DOLA) CAMİİ
- 10 ALİ NACAR CAMİİ
- 11 EYÜPOĞLU CAMİİ
- 12 ŞİH ÖMER (ÖMER ŞEYH) CAMİİ

Kiliseler

- 13 KENDİRLİ KİLİSESİ
- 14 FEVKANİ KİLİSESİ

Kaleler

- 15 ARABAN KALESİ

Hanlar

- 16 KÜRKÇÜ HANI
- 17 ESKİ BÜYÜK BUĞDAY PAZARI HANI
- 18 MECİDİYE (NAKİP) HANI
- 19 BELEDİYE (ŞİRE) HANI
- 20 ESKİ MAARİF (YEMİŞ) HANI

Bedestenler

- 21 1 VE 2 NO'LU KEMİKLİ BEDESTENLERİ
- 22 ZİNCİRLİ BEDESTENİ (ET VE SEBZE HALİ)

Köprüler

- 23 TABAKHANE KÖPRÜSÜ

Hamamlar

- 24 HÜSEYİN PAŞA HAMAMI
- 25 İKİ KAPILI HAMAM
- 26 TABAK HAMAMI
- 27 ŞİH (FETULLAH) HAMAMI
- 28 ŞEHİTLER HAMAMI

Çeşmeler

- 29 DEMİRLİGANE ÇEŞMESİ
- 30 NURİ BEY ÇEŞMESİ
- 31 HÜSEYİN PAŞA (KÖŞEÇ AHMET) ÇEŞMESİ

Anıt Mezarlar

- 32 HİSAR ANIT MEZARI
- 33 ELİF ANIT MEZARI
- 34 HASANOĞLU ANIT MEZARI

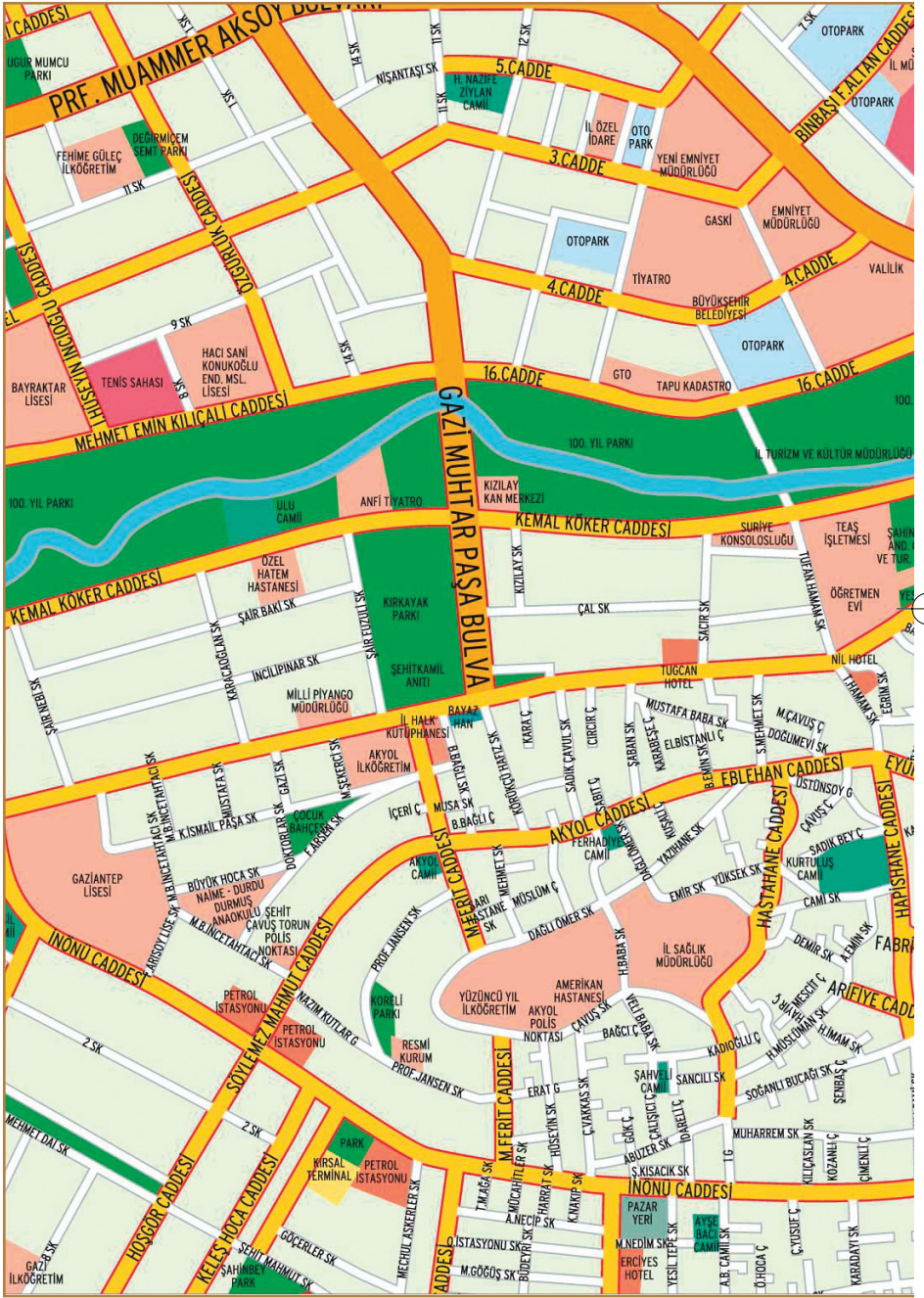
Parklar, Gezi ve

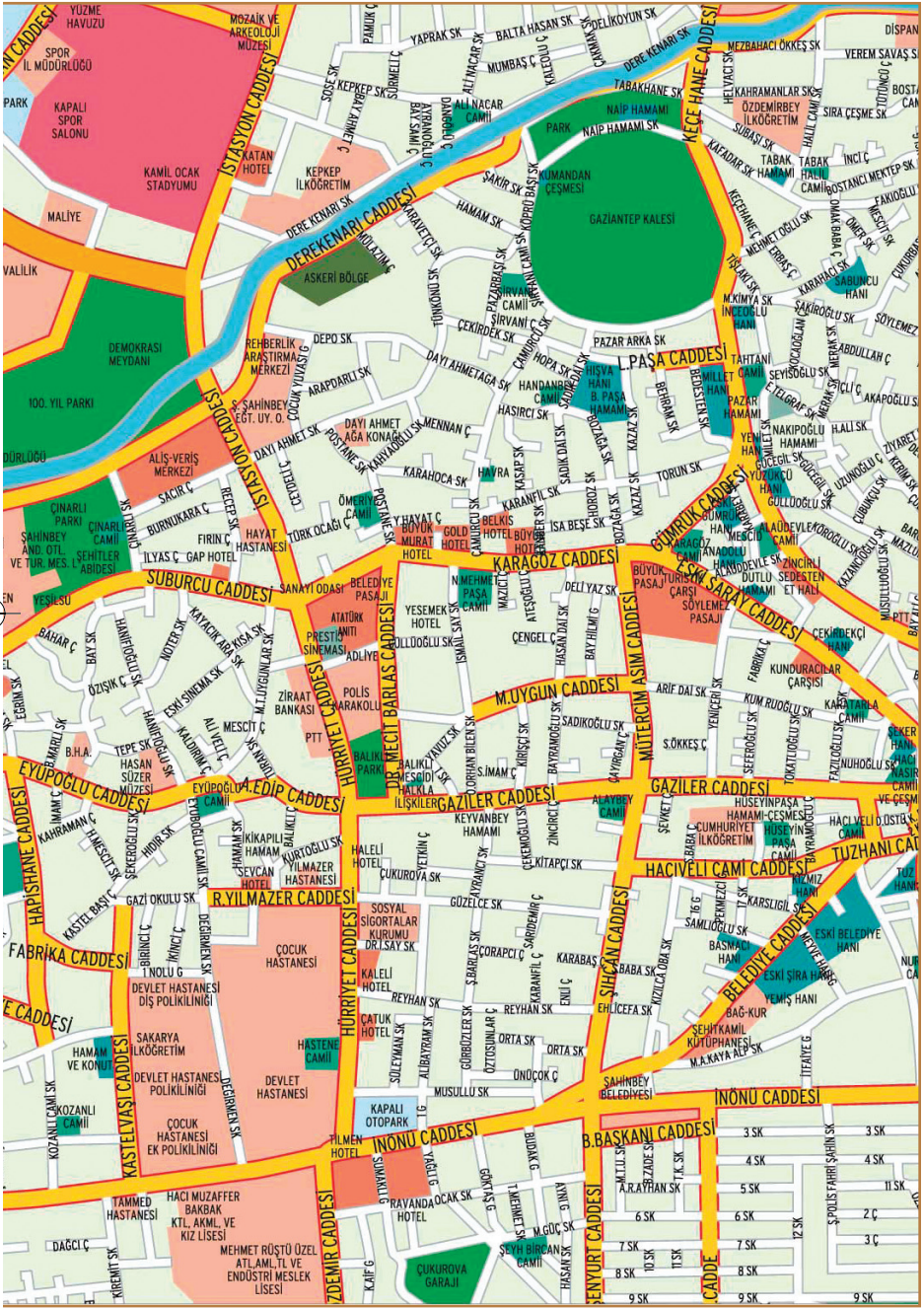
Mesire Yerleri

- 35 TAHMİS KAHVESİ
- 36 KAVAKLIK KASRI (KIR KAHVESİ)
- 37 BURÇ ORMANLARI GEZİ VE MESİRE ALANI
- 38 DOĞAL HAYATI KORUMA ALANI VE HAYVANAT BAHÇESİ

Dülük (Dolikh)

- 1 DÜLÜK BÜYÜK MAĞARA VE ÇEVRESİ
- 2 DOLİKHE ANTİK KENTİ
- 3 DÜLÜK MİTRAS TAPINAĞI
- 4 DÜLÜK MEZARLIĞI
- 5 DÜLÜK KAYA MEZARI
- 6 DÜLÜK TAŞ OCAKLARI
- 7 DÜLÜKBABA ORMANLARI GEZİ VE MESİRE ALANI

Hitit kabartması

1 GAZİANTEP MÜZESİ

Şehit Kamil, Kamil Ocak Caddesi

Gaziantep'te ilk müze 1944 yılında hizmete girdi. Daha sonra, Nuri Mehmet Paşa Camii'ne, 1969 yılında ise bugünkü Arkeoloji Müzesi'ne taşındı. 2005 yılında Zeugma'da bulunan mozaik ve freskleri teşhir etmek amacıyla hemen bitişiğinde yeni bir bina daha hizmete girdi. Bir galeri ile geçilen eski binada ise tarihhöncesi çağlardan başlayıp İslam dönemine kadarki döneme ait eserler sergilenmektedir.

Hasan Süzer Etnoğrafya Müzesi

2 HASAN SÜZER ETNOĞRAFYA MÜZESİ

Şahinbey, Eyüpoğlu Mahallesi
Müze binası, 19. yüzyılın başlarında inşa edilmiş, kesme

taş duvarları ve kiremitli kırma çatısı olan geleneksel bir Gaziantep evidir. 1985'de restorasyonu tamamlandıktan sonra "Hasan Süzer Etnoğrafya Müzesi" olarak kullanılmak şartıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı'na başlandı. Gaziantep Müzesi'nde bulunan etnoğrafya bölümü bu binaya taşındı ve konak-müze olarak düzenlendi.

3 ÖMERİYE CAMİİ

Şahinbey, Dügmece Mahallesi
Caminin kitabesinde Halife Ömer zamanında yapıldığı, 1210, 1785 ve 1850 yıllarına tarihlenen üç onarım geçirdiği yazılıdır. Gaziantep'teki en eski camilerdendir. Mihraba paralel iki nefli, dikdörtgen planlı, düzün kesme taştan yapılmıştır. Kara taş ve kırmızı mermerden yapılan sivri görünlü mihrabı dikkat çekicidir. Cami yapısının içinden yükselen minare, silindirik gövdeli ve basıktır. Şerefesinin korkulukları taş işçiliğinin güzel örneklerini yansıtır.

4 ŞEYH FETULLAH (ŞİH) CAMİİ

Şahinbey, Kepenek Mahallesi
Halk arasında "Aşağı Şeyh Camii" olarak da adlandırılmaktadır. Gaziantep'teki en önemli külliye camisidir. Cami ile külliye diğer yapıları

Şeyh Fetullah Camii

arasındaki ilişki günümüzde kopmuş durumdadır. Külliye, zaviye, hamam ve medrese vardır. Vakfiye tarihine göre 1563'de yapılmıştır. Ortada sekizgen taş ayağa oturan ve yelpaze şeklinde açılan tonozlarla, askı kemerlere bağlanan bir örtü sistemine sahiptir. Bu tür örtü sistemi Şeyh Fethullah Camii'nden başka şimdiye kadar hiçbir camide görülmemiştir. Eser özgün halini büyük ölçüde korur.

5 NURİ MEHMET PAŞA CAMİİ

Çukur Mahallesi, Suburcu Caddesi

Nuri Mehmet Paşa tarafından 1786 yılından birkaç yıl önce yaptırıldığı bilinir. Klasik Osmanlı tarzındaki iki şerefeli minaresi ve sarı, siyah, bordo renkli mermer malzeme ve zikzak motifli süslü minberi vardır. Girişin üzerinde ahşaptan yapılmış bir bey mahfili bulunur. Gaziantep savunmasında zarar gören cami bir ara askeri depo, 1958'den sonra da müze olarak kullanılmıştır.1968'de onarılarak yeniden ibadete açılmıştır.

6 AHMET ÇELEBİ CAMİİ

Ulucanlar Mahallesi

Caminin kurucusu peygamber soyundan Hacı Osman oğlu Şeyh Ramazan efendidir. Yapı, cami ve kastelden oluşan bir külliye dir. 1672 yılında inşa edilen cami, bitişiğindeki medreseyi yaptıran Ahmet Çelebi'nin adıyla anılmaktadır. Camide ahşap işçiliğinin çok iyi yansıtan örnekler ve kadınlara ait bir bölüm vardır.

7 TAHTANI (TAHTALI) CAMİİ

Şahinbey, Şekeroğlu Mahallesi

Ahşap olması nedeniyle halk tarafından Tahtalı Camii olarak da adlandırılmaktadır. 1557 tarihinde yapıldığı sanılmaktadır. Kırmızı mermerden, yarım daire biçimindeki mihrap oldukça ilginçtir. 1804 yılında ve 1958 - 1960 yılları arasında onarım görmüştür.

8 TEKKE CAMİİ

Şahinbey, Kozluca Mahallesi

Resmi kayıtlarda adı Mevlevihane Camii olarak geçer. Hücreler, semahane, yönetim ve Mevlevi dervişlerinin oturma odaları, tuvaletler, havuzlar, küçük ve kısa minareden oluşan eserler topluluğudur. 1638 yılında Mustafa Ağa adında bir Türkmen Ağası tarafından yaptırılmıştır. 1901-1903 yıllarında çıkan büyük yangınlarla gelir getiren yapıları tamamıyla yanmıştır. Zamanın Mevlevî şeyhi ve vakfın mütevellisi olan Şeyh Mehmet Münip Efendi tarafından yanan yerler yeniden yaptırılmıştır. Caminin minaresi, altından geçen yol nedeniyle dikkat çekicidir. Vakıflar Müdürlüğü tarafından onarıp Mevlevî Müzesi haline getirilmiştir.

9 ALAÜDDEVLE (ALİ DOLA) CAMİİ

Uzun Çarşı'nın batısı, Eski Saray Caddesi

Halk arasında Ali Dola Camii adıyla da bilinir. 1479-1515

Alaüddeve Camii

Eyüpoğlu Camii

tarihleri arasında Dulkadiroğulları'ndan Alaüddeve Bozkurt Bey zamanında yapıldığı sanılmaktadır. Sadece minaresi orijinal olarak günümüze ulaşabilen cami, 1901 yılında giriş yüzü siyah ve beyaz taşlardan tek kubbeli olarak tümüyle yeniden yapılmıştır.

10 ALİ NACAR CAMİİ

Şehit Kamil, Yaprak Mahallesi

Yapım tarihine dair bir kitabe yoktur. İlk önemli onarımına ait kitabede 1816 tarihi görülmektedir. Ali adında bir marangoz tarafından yaptırıldığı bilinir. Müezzin mahfiline çıkan merdiven üzerinde 1213 Hicri tarihi yazar. Gaziantep'in en büyük camilerindedir. Mihraba paralel iki nefli dikkörtgen planlıdır.

11 EYÜPOĞLU CAMİİ

Şahinbey, Eyüpoğlu

Mahallesi

Eyüboğlu Ahmet adlı bir bilim adamının yardımıyla 14. yüzyılda yapıldığı sanılmaktadır. Düzgün kesme taştan yapılmış olan cami günümüzde boyanmış olduğundan, özgülüğünü yitirmiştir. 1947 tarihinde büyük bir onarım geçirmiştir.

12 ŞİH ÖMER (ÖMER ŞEYH) CAMİİ

Şahinbey, Yazıcık Mahallesi

1559 tarihinden önce mescit olarak inşa edilmiştir. Vakfiyesine göre 1698'de Aparoğlu Hacı Mehmet tarafından cami olarak büyütülmüştür.

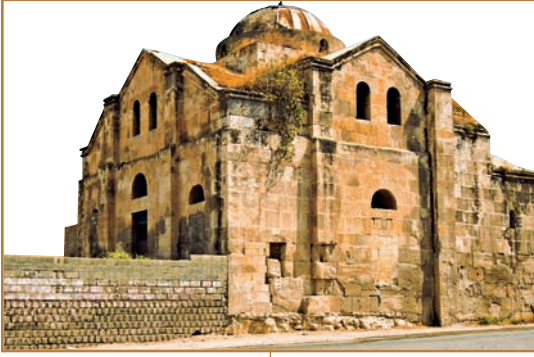
13 KENDİRLİ KİLİSESİ

Şahinbey, Bey Mahallesi

Kilise, 1860 yılında Fransız misyonerler ve III. Napolyon'un yardımı ile yapılmıştır. Katolik Ermeni kilisesidir. Dikdörtgen planlı olup geniş bir bahçe içerisinde siyah kesme taştan bir temel üzerine beyaz kesme taşlarla yapılmıştır. Üç basamakla çıkarak ulaşılan giriş kapısı ahşap, üzeri üçgen alınlıklı, yanları sütun payelidir. Tabanda kırmızı ve beyaz renk tonlarındaki mermerle yapılmış satranç tahtası motifli döşemeler dikkat çekicidir. Günümüzde toplantı salonu olarak kullanılmaktadır.

Kendirli Kilisesi

Fevkanî Kilisesi

14 FEVKANİ KİLİSESİ

Nizip, Şıklar Mahallesi

Bizans Dönemi'ne ait bir kilisedir. Bir süre han olarak kullanılan yapı bugün işlevsizdir.

15 ARABAN KALESİ

Araban ilçe merkezinde

Yüksek ve üzeri oldukça düz olan tarihcenesi bir höyük türindedir. Kalenin gözle görülen kalıntılarının hemen hepsi ortaçağda yapılmış kale-şehirden kalanlardır. Araban, 11 -12. yüzyıllarda Urfa Haçlı Kontluğu'na bağlı, o dönemde önemli bir merkez konumundaydı. Günümüzde eski önemini yitirmiş, küçük bir ilçe merkezi halindedir. Ortaçağ kalesinin planı ve detayları tam olarak bilinmez. Tepe üzerinde blok taşlarla inşaa edilmiş, cami olarak kullanılmış büyük bir yapı vardır.

Araban Kalesi

16 KÜRKÇÜ HANI

Şahinbey, Boyacı Mahallesi

Kitabesinde 1890 yılında inşa edildiği yazar. Sonradan yapılan tamiratlarla günümüze sağlam olarak gelmiştir. Osmanlı han mimarisi içinde tek avlulu, iki katlı hanlar grubuna girer. Zemin katta dükkan, depo ve ahırlar, üst katta yolcuların konaklaması için yapılmış odalar bulunur. Avlu geçidinin doğu-batu yönünde uzanan sivri beşik tonozunun orta kısmında, hafif kabartma olarak yapılmış altı kollu yıldız motifi vardır.

17 ESKİ BÜYÜK BUĞDAY PAZARI HANI

Şahinbey, Kozluca Mahallesi

19. yüzyılda yapıldığı sanılmaktadır. Tek katlı hanıdır. Kuzey cephesinde yola açılan bölümü dükkanlara ayrılmıştır. Beyaz kesme taş kullanılmıştır. İç avluda 11 adet oda vardır. Eyvanla geçilen bölümde bir ahır vardır. Farklı zamanlarda çok sayıda eklemeler yapıldığı için, özgünlüğünü kaybetmiştir.

18 MECİDİYE (NAKİP) HANI

Şahinbey, Eski Saray Caddesi

Ne zaman yapıldığı kesin olarak bilinmemektedir, ancak 1756 tarihli kayıtlarda Nakip Hanı olarak adı geçer. Osmanlı han mimarisi içinde tek avlulu, iki katlı hanlar grubuna girer. Yamaç planlı avlusu, zemin katta dört taraftan çeşitli boyut ve şekillerdeki mekânlara, üst

katta ise revalka kuşatılmıştır. Doğu batı cephesinde avlu ile ilişkileri olmayan tek katlı dükkanlar ve hana girişi sağlayan cümle kapısı bulunur.

19 BELEDİYE (ŞİRE) HANI

Şahinbey, Belediye Caddesi

Hann üç cephesinde yer alan kitabelerden yapı hakkında bilgi edinmek mümkündür. Mimarî Kirkos olarak belirtilmiştir. Klasik Osmanlı han mimarisinin birçok özelliğini taşıyan eser, dikdörtgen planlıdır. Düzgün kesme taşla inşa edilmiştir ve kırma çatı kiremitli örtülüdür. Diğer hanlardan ayıran özelliği üç cephesinde anıtsal taç kapıların yer almasıdır. Yakın zamanlarda restore edilmiştir.

20 ESKİ MAARİF (YEMİŞ) HANI

Şahinbey, Belediye Caddesi

19. yüzyılda yapıldığı sanılmaktadır. Yapı, avluyu sadece güney ve kuzeyden çevreler. Güney tarafta olan mekânlara tek katlı, kuzey tarafı ise iki katlı olarak inşa edilmiştir. Bu plan tipine diğer hanlarda rastlanmaz. Yakın zamanda restorasyonu tamamlanmıştır.

21 I VE 2 NO'LU KEMİKLİ BEDESTENLERİ

Şahinbey, Şehitler Caddesi

17. yüzyılın ikinci yarısında yapıldıkları düşünülmektedir. Bu iki bedesten yanyanadır. Her ikisi de kapalıçarşı plan tipi olarak düzenlenmiştir. İki taraflı dükkanlar vardır ve dükkanlar arasındaki geçiş bölümü beşik tonozla örtülüdür. Yapıların girişi kara taş ve keymik taşı kullanılarak iki renkli yapılmıştır. Günümüzde de bedesten işlevini sürdürürler.

22 ZİNCİRLİ BEDESTENİ (ET VE SEBZE HALİ)

Şahinbey, Şekeroğlu Mahallesi

18. yüzyılın ilk çeyreğinde

Rumkale

Yavuzeli ilçesine 25 km. mesafede, Kasaba köyü yakınında eski bir kaledir. Birecik Barajı nedeniyle bir yarımada haline gelen kaleye Kasaba köyünden ve Halfeti'den teknelerle ulaşılabilir. Merzimen Çayı'nın Fırat Nehri'ne döküldüğü yerde, yüksek ve dik kayalar üzerinde kurulmuştur. Stratejik konumu nedeniyle Asurlular döneminden itibaren yerleşildiği sanılmaktadır. Önceleri Hromglia olan adı, Ermeniler tarafından Hromklay, Süryaniler tarafından Kala Rhomata ismiyle anılmış, 12. yüzyıl sonunda Memlukların eline geçtiğinde Kal-at el Müslimin adı verilmiştir. Mercidabık Savaşı'ndan sonra Osmanlılar'ın egemenliğine giren Rumkale, Halep eyaletinin Birecik Sancağına bağlı bir kaza haline getirilmiştir. Havarilerden Johannes'in burada İncil'in müsveddelerini kopya ettiği rivayet edilir. Ayrıca Hıristiyanlar, Johannes'in mezarının da burada olduğuna inanmaktadırlar. 11. yüzyılda Urfa Haçlı Kontluğu döneminde önemli bir merkez olduğu bilinir. 12. ve 13. yüzyıllarda başpiskoposluk ve patriklik makamı olarak

kullanılmıştır. Surlarda, yanında bazı odaların bulunduğu kapılardan geçilerek iç kaleye ulaşılır. Rumkale'de halen

Barşavma Manastırı, Aziz Nerses Kilisesi ve İslam-Türk dönemine ait bazı yapılar bulunur. Sağlam kalan yapılardan en ilginç, 75 metre derinliğindeki kuyudur. Geniş bir havalandırma boşluğundan helezonik bir yolla Fırat seviyesinin altına kadar ulaşan bu geçit kullanılarak kalenin su ihtiyacı karşılanmaktaydı. Türk gezgini Evliya Çelebi 17. yüzyılda geldiği Rumkale'nin sağlam bir kale olduğunu, dışarda camii, hanı, hamamı ve çarşısı bulunduğunu belirtmiştir.

yapılmıştır. Halk arasında Zincirli Bedesten olarak bilinir. Biri kuzeyden-güneye, öbürü doğudan-batıya uzanan ve kuzeydoğuda kesişen iki bölümden meydana gelir. Üstü kapalı tek katlı bir yapıdır. İçinde 80 dükkan vardır.

23 TABAKHANE KÖPRÜSÜ

Şahinbey, Bostancı Mahallesi
19. yüzyılda yapıldığı düşünülmektedir. Alleben Deresi üzerine kurulmuştur. Yarım daire kemerli, kesme taştan yapılmıştır.

24 HÜSEYİN PAŞA HAMAMI

Şahinbey, İsmet Paşa Mahallesi
Üzerinde bulunan kitabeye göre 1727 tarihinde yapılmıştır. Hamamın soğukluğu kare planlı olup, üzeri aydınlatma feneri ve daireсел ışıklıkların bulunduğu kubbe ile örtülmüştür. Günümüzde çarşı olarak kullanılmaktadır.

25 İKİ KAPILI HAMAM

Şahinbey, Eyüpoğlu Mahallesi
1737 yılında inşa edilmiştir. Bütün bölümleri ile günümüze ulaşan hamam faaliyetini sürdürmektedir.

26 TABAK HAMAMI

Şahinbey, Bostancı Mahallesi
17. yüzyıldan önce yapıldığı anlaşılmaktadır. Günümüzde özgün işlevine devam etmektedir.

27 ŞİH HAMAMI

Şahinbey, Kepenek Mahallesi
Şih Camisinin batısındadır. Bütün bölümleri ile günümüze ulaşmış ve çalışır durumdadır.

28 ŞEHİTLER HAMAMI

Şahinbey, Ulucanlar Sokak
19. yüzyılda yapıldığı düşünülmektedir. Bütün bölümleri ile günümüze ulaşan hamam çalışır durumdadır.

29 DEMİRLİGANE ÇEŞMESİ

Şahinbey, Kozluca Mahallesi
Mevcut mimarisi yakın zamanda yapılmıştır. Eski fotoğraflarda çeşmenin kesme taştan yapıldığı ve bir kitabesinin olduğu görülmektedir. Kitabesinde yapım tarihi 1592, onarım tarihi 1959 yazmaktadır.

30 NURİ BEY ÇEŞMESİ

Şahinbey, Şehitler Caddesi
19. yüzyıl sonunda yapılmış olduğu sanılmaktadır. Kesme kalker taşından (keymik) yapılan çeşme sivri kemerlidir.

31 HÜSEYİN PAŞA (KÖŞEÇ AHMET) ÇEŞMESİ

Şahinbey, İsmetpaşa Mahallesi
1826'da yapılmıştır. 1872 yılında tümüyle Hüseyin Paşa Külliyesi'ne katılmıştır. Kesme kara taş ve keymik taşından, iki renkli olarak yapılmıştır.

32 HİSAR ANIT MEZARI

Araban'ın Hisar Köyü'nde
10-11 metre yüksekliğindeki anıt mezar, yapım tekniği ve biçim olarak 2.-3. yüzyılları işaret eder. Düzgün kesilmiş taş bloklardan inşa edilmiştir ve mezar odası, kaide kısmı, sütunlu galeri ve

piramidal çatı olmak üzere üç bölümden oluşur. Mezar odasının üzerinde yükselen dört köşede silmeli paye sütunlar, piramidal bir çatıyı taşır. Çatının ortasında korint düzeninde bir sütun başlığı vardır.

33 ELİF ANIT MEZARI

Araban'ın Elif Köyü'nde
2. ve 3. yüzyıllara tarihlenen mezar yapısı kesme taştan inşa edilmiştir. Kare bir kaidenin üstünde yükselen kemerler tonozlu bir çatıyı taşımaktadır. Gövdesinin üç tarafı kemerlidir. Korint tipli sütun başlıkları üzerinde yarım daire biçimli kemerler vardır. Kaide kısmından küçük bir kapiyla girilen odanın, asıl mezar odası olduğu tahmin edilir.

34 HASANOĞLU ANIT MEZARI

Araban'ın Hasanoğlu Köyü'nde
2.-3. yüzyıllara tarihlenen mezar yapısı, kare planlı bir kaide üzerine kesme taştan inşa edilmiştir. Kuzey ve doğu cephelelerindeki duvarların tamamı, kaidenin ise yarıya kadar olan kısmı yıkılmıştır.

35 TAHMİS KAHVESİ

Tekke Camii'nin yanında
1635 tarihli vakfiyesi ve Mevlevihane'nin semahane kapısı üzerindeki 1638 tarihli

Tahmis Kahvesi

Farsça kitabesinden, Ayıntab Sancak Beyi Türkmen Mustafa Ağa Bin Yusuf tarafından yaptırıldığı anlaşılır. 1901-1903 yılları arasında çıkan yangında, bütün binalar yanınca Feyzullahoğlu Şeyh Mehmet Muhip Efendi tarafından onarılmıştır. Tahmis "kahve dövülen yer" anlamına gelir. Tahmis Kahvesi uzun yıllar "Lokustu Kahvehane", "Tömbekici Kahvehanesi" olarak da anıldı. Cumhuriyet'in ilan edildiği yıllarda, Halkevi'nden sonra bilinen en büyük salon olması nedeniyle, toplantı salonu olarak kullanıldı.

Kavaklık Kasrı

36 KAVAKLIK KASRI (KIR KAHVESİ)

Yaklaşık bir asırdan fazla bir süredir Gaziantep'liler'e hizmet veren ve Kavaklık'ın simgesi haline gelen Kavaklık Kasrı (Kır Kahvesi), İsmail Fevzi Paşa tarafından 1897-1899 yılları arasında yaptırılmıştır. Ermeni bir usta tarafından inşa edilen taş bina çeşitli değişikliklere uğrayarak ve değişik hizmetler vererek günümüze kadar ayakta kalmıştır. Bugün piknik alanı ve lokal olarak hizmet vermektedir.

37 BURÇ ORMANLARI GEZİ VE MESİRE ALANI

Merkezin 2 km. batısında
350 hektarlık çam ormanı ile kaplı Burç Ormanları

Burç Göleti

Gaziantep'lilerin dinlenme, eğlenme, spor yapma, piknik yapma ihtiyaçlarını gidermek amacıyla gittikleri bir yerdir.

Kentten kolaylıkla ulaşılabilirdiği için piknik alanı olarak da kullanılmaktadır.

38 DOĞAL HAYATI KORUMA ALANI VE HAYVANAT BAHÇESİ

Burç Ormanları'nda

Hayvanat Bahçesi çalışmalarına 1998 yılında başlanmış, 2002 yılında tamamlanmıştır. Şu anda Türkiye'nin en geniş alana sahip hayvanat bahçesidir. Toplamda 250 tür ve 4000 adet hayvanı barındırır.

DÜLÜK

Gaziantep'in 11 km. kuzeyindeki Dülük Köyü ve çevresi, insanlık tarihinin belli başlı tüm evrelerine tanıklık etmiş, bunların izlerini günümüze ulaştırmıştır. 30-40 bin yıl önce yaşamış insanların kullandığı taş aletler, Mitras yeraltı tapınağı, görkemli kaya mezarları, devasa boyutta kaya bloklarının çıkarıldığı taş ocağıyla adeta bir açık hava müzesi gibidir.

1 DÜLÜK BÜYÜK MAĞARA VE ÇEVRESİ

Anadolu'daki eski yerleşim yerlerinden birisidir. Çevrede yapılan araştırmalarda Eski Taş Çağı insanların yaptığı çakmaktaşı aletler saptanmıştır. Bölgedeki kaliteli çakmaktaşı işlemek için köy çevresindeki tepeler ve büyük mağara ışık

olarak kullanılmıştır. Burada bulunan yontma taş aletler ve artıkları Dolikien (Dülük tipi) adıyla anılır.

2 DOLİKHE ANTİK KENTİ

Hititlerden beri kutsal şehir konumunda olan Dolikhe, Bizans döneminde başpiskoposluk ilan edilmişti. İslam akınları sonucu oldukça tahrip olmuş, başpiskoposluğun

7. yüzyılda Zeugma'ya taşınmasıyla birlikte dinî merkez konumunu kaybetmiştir. Bu tarihten itibaren Gaziantep Kalesi çevresinde kurulan yeni bir şehir olan Ayıntap, Dülük kentinin yerini almaya başlamış ve sonunda Ayıntap'a bağlı bir köy haline gelmiştir. Dülük kutsal alanı ise, evliya Dülükbaba'nın (Davut Ejder) türbesiyle kutsal alan kimliğini günümüze kadar taşımıştır.

3 DÜLÜK MİTRAS TAPINAĞI

Dülük'te Keber Tepesi'nin güney eteğinde

Anadolu'da bulunan ilk Mitras yeraltı tapınağıdır. Bu tapınak iki salonludur ve tapınağın mihrabı konumundaki merkezi nişte Tauroktoni adı verilen boğa öldürme sahnesi kabartma halinde işlenmiştir. Tanrı Mitras bir boğayı öldürürken resmedilmiştir ve etrafında gezegenleri simgeleyen yıldızlar, takımyıldızları simgeleyen akrep, yılan, köpek gibi figürler vardır. I. yüzyılda Tarsus'tan yayılmaya başlayan Mitras kültü, III. yüzyılda İskoçya ve Büyük Sahra'ya kadar ulaşmıştır. Mitras ayinlerinde kurban edilen boğanın kanı içilir, hem de bu kanla yıkanılır. Böylece yok olan bir çağı simgeleyen boğanın temsil ettiği tanrının gücüne ve ölümsüzlüğüne kavuşulacağına inanılırdı.

4 DÜLÜK MEZARLIĞI

Dülük köy yerleşimindeki Dülük köy yerleşimindeki kayalık kesim, antik kentnin nekropolüdür. Kayanın sonsuzluğu düşüncesiyle yer altına veya yüzey kayasına oyulan birkaç odalı mezarlardaki kemerli nişler gökyüzünü, yani ölümsüzlüğü temsil eder. Mezar odalarında mimarî süslemeler ile dinsel semboller vardır. Nekropol, Hellenistik, Roma ve Erken Bizans dönemlerinde M.Ö. 4. ve 6. yüzyıllar arasında kullanılmıştır.

5 DÜLÜK KAYA MEZARI

Antik Dolikhe kentinin nekropolündeki oda mezarların

en güzel örneklerinden biridir. Bir hol ve üç odadan oluşan mezar 3. yüzyıla aittir. Orta bölümündeki süslemelerden, aile veya grubun en önemli kişilerinin burada yer aldığı anlaşılır.

6 DÜLÜK TAŞ OCAKLARI

Taş ocaklarından önceleri Dolikhe antik kentinin önemli yapıları için taş alınmış, daha sonraları Gaziantep şehrindeki kaleye ve diğer önemli binalara yapı taşı götürülmüştür. Bu ocaklar Osmanlı Dönemi'nin sonlarına kadar da kullanılmıştır. Derinleşen yüzeylerin üst kısımlarında ustaların işaretleri ve dini sembollere de rastlanmaktadır.

7 DÜLÜKBABA ORMANLARI GEZİ VE MESİRE ALANI

Merkeze 4 km. uzaklıkta

Gaziantep'in kuzey ve kuzeybatısını çevreleyen 40 kilometrekarelik alanı ile Türkiye'nin en büyük koruluklarından biridir. Dülükbaba Ormanları mesire alanı, karaçam ve sedir ağaçları ile kaplıdır. Günümüzde piknik alanı olarak kullanılmaktadır. Dülük Kaya Mezarları da buradadır.

GAZIANTEP KÜLTÜRÜ

BAKIRCILIK

Gaziantep bakır işlemeciliğinin tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Gaziantep bakır işlemesinin özelliği yekpare olarak imal edilmesidir. Lehim ya da bir başka yolla

birleştirilme yapılamaz. Gaziantep'te bakır işlemeciliğiyle sahan, tas, maşrapa, kazan gibi mutfak eşyaları; ibrik, semaver, vazo, cezeve, çaydanlık gibi kullanm eşyaları yapılır.

SEDEFÇİLİK

Hammaddesi midye kabuğu, çeşitli teller ve ceviz ağacı olan sedef ve sedefkârlık sanat Ortadoğu ülkelerinde doğmuş ve 15 yüzyıldan sonra Osmanlılar'a geçmiştir. Sedefçilik asırlarca değişik motiflerle zenginleştirilerek yapılarca, kullanm eşyalarında ve silah süslemelerinde uygulanmıştır.

YEMENİCİLİK

Eskiden genellikle çiftçilerin giydiği yemeni, doğal deri ve pamuk ipliği kullanılarak üretilen topuksuz bir ayakkabı türüdür. Yemeninin tabanı manda ya da sığır derisinden, yüzü keçi derisinden, astarı koyun derisinden, çevirmesi (kenarı) oğlak derisinden yapılmaktadır. Genellikle siyah ve kırmızı renklerde üretilmektedir. Kelik, küçük hasbe, büyük hasbe gibi modelleri vardır. Ayakta koku, nasır ve pişik yapmaması nedeniyle çok sağlıklı bir ayakkabı türüdür. Ayrıca alt taban ile üst taban arasındaki kil, vücudun tüm elektriğini alıp, toprağa vererek insanı rahatlatır.

ANTEP İŞİ

Özel bir tekniği olan Gaziantep'e özgü bir işleme türüdür. Beyaz kumaş üzerine iplik sarılarak ve çekilerek, beyaz, sarı, krem rengi ipliklerle çeşitli susma ve ajurlarla süslenerek işlenir. Antep işi, ilk defa Antep ve çevresinde evhanımları tarafından yapıldığı için bu adı almıştır. Günümüzde işleme tekniği bozulmadan sim, renkli iplikler ve yardımcı nakış iğneleri kullanılarak çok güzel işlemler yapılmaktadır.

DOKUMACILIK

KİLİMCİLİK

Antep kilimlerinin ipi, öküz, deve ve at tüyü, koyun yünü ve keçi kıllarından elde edilir. Gaziantep'te üretilen kilimler tezgah, şekil, dokunuş biçimleri ve nakışları yönünden diğer yörelerin kilimlerinden çok farklıdır.

KUTNUCULUK

Hammaddesi floş (suni ipek) ve pamuk ipliği olan ve tamamen el tezgahlarında dokunan kutnu bezi, Türkiye'de sadece Gaziantep'e has, eski bir dokuma türüdür. Kutnu kumaşından yöresel kıyafetler yapıldığı gibi, çeşitli aksesuar, turistik giysi, çanta, terlik, perdelik kumaş da üretilmektedir.

ABA

DOKUMACILIĞI

Aba, deve, öküz ve at tüyünden, keçi kılından ve koyun yününden dokunan özel bir kumaştan yapılan bir erkek giysisidir. Abalar dokunduğu ipin ve kumaşın rengine, boyuna ve giyildiği yöreye göre isimlendirilirler.

OYUNLAR

Halk oyunları deyince ilk akla gelen halaydır. Kadın ve erkeklerin birlikte oynadığı halaylarda hasat sonunda yaşanan sevinçler işlenir. Melodik yapısı zengin olan bu oyunlar zaman zaman ağır, zaman zaman da çok ritmikdir. Dokuzlu, Oğuzlu, Çepikli-Çibikli (Havarisko), Kırıkhan, Ağır lama, Fatige Demune, Şirin Nar, Mendilli, Leylim, Meryem, Mermere, Çobanbeyli, Nahsani, Barak Halayı bellibaşlı oyunlardır.

MÜZİK

Şehir merkezinde şehir kültürünün ve yaşama biçiminin ürünü olan Türk Sanat Müziği icrası ve çalgıları görülür. İslahiye ve Nurdagi bölgesinde olduğu gibi, yayla ve dağlık bölgelerde de Barak Müziğinin etkileri yoğunur. Açık havada yapılan eğlencelerde davul ve zurna kullanılır. Kapalı alanlardaki eğlencelerde ise daha çok bağlama çalınır.

ZURNACILIK

Üflemeli halk çalgılarının başında gelen zurna zerdali ağacından yapılır. Gaziantep'te Tüm Kaba Zurna, Orta Kaba Zurna ve Cura Zurna çeşitleri imal edilmektedir.

GAZIANTEP MUTFAĞI

Gaziantep yemekleri, Türk ve dünya mutfakları içinde ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Gaziantep yemekleri çeşitli baharatlar, salçalar ve karışımlar kullanılarak yapılır ve kendine özgü lezzetler taşır. Yörede yetişen tüm meyve ve sebzeler yemeklerde kullanılır. Gaziantep ve çevresinde etli ve sebze yemeklerin çoğu yoğurtlu olarak da pişirilir. Etli yemeklerde hayvan etinin hangi bölümünün hangi yemeğe yakıştığına dikkat edilir. Baharatlar da yapılan yemeğin cinsine göre sıkça kullanılır.

Lahmacun

Şiveydz

Firik pilavı-tandır

Kebaplar

Yoğurtlu patates

Yuvalama

Ali Nazik

Analı Kızıl

Beyran

Ekşili ufak köfte

KÖFTELER

İçli Köfte, Çiğ Köfte, Ekşili Ufak Köfte, Malhatalı Köfte, Yağlı Köfte, Tene Katması, Sini Köftesi, Akıtmalı Köfte

KEBAPLAR

Kuşbaşı, Kemeli Tike Kebabı, Sebze Kebab, Yeni Dünya Kebabı, Elma Kebabı, Patlıcan Kebab, Kıyma Kebabı, Cartlak Kebabı, Sarımsak Kebabı, Tikeli Kebabı, Ayva Kebabı, Ekşili Kebab, Yoğurtlu Kebab, Frenk Kebabı, Simit Kebabı

ÇORBALAR

Alaca Çorba, Ezo Gelin Çorbası, Leheniye, Öz Çorbası, Maş Çorbası, Dövmeli Alaca Çorba, Yoğurtlu Çorba, Börek Çorbası, Keme Çorbası, Şiveydz Çorbası, Tarhana Çorbası

ET YEMEKLERİ

Gaziantep yemeklerinde daha çok koyun eti kullanılır. Yuvalama, Alınazık, Firik Pilavı, Yoğurtlu Patates, Ekşili Daraklık Tavası, Et Paçası, Kelle Paça, İncik Haşlaması, Paşa Köftesi, Sebze Tavuk Kızartması, Beyran

DOLMALAR-

SARMALAR

Karışık Dolma, Patlıcan Dolması, Biber Dolması, Domates Dolması, Haylan Kabağı Dolması, Firikli (taze buğday) Acur Dolması, Havuç Dolması, Kuru Soğan Dolması, Enginar Dolması, Mumbar Dolması, Kaburga Dolması, Bulgurlu Yaprak Sarması, Pirinçli Yaprak Sarması, Lahana Sarması, Pancar Sarması, Fıstıklı Yaprak Sarması